

Svar på skriftligt spörsmål SSS 87/2016 rd

Svar på skriftligt spörsmål om grunderna för beräkning av statsandelar för den grundläggande utbildningen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 87/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Krista Mikkonen /gröna m.fl.:

Vilka åtgärder tänker regeringen vidta så att sättet att beräkna statsandelarna för utbildningsanordnare som omfattas av hemkommunfaktureringen blir mer aktuellt och överensstämmer med det verkliga elevantalet?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt lagen om grundläggande utbildning är kommunen skyldig att för barn i läropliktsåldern som bor på kommunens område ordna grundläggande utbildning samt förskoleundervisning året innan läroplikten uppkommer. För förskoleundervisning och grundläggande utbildning enligt denna lag beviljas statsandel så som bestäms i lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009).

Finansieringen av förskoleundervisning och grundläggande utbildning som kommunerna beviljas är en del av statsandelen för kommunal basservice. Enligt lagen om statsandel för kommunal basservice bestäms finansieringen av förskoleundervisning och grundläggande utbildning utifrån grundpriserna per åldersklass (6-åringar, 7–12-åringar och 13–15-åringar) och antalet kommuninvånare som hör till åldersklasserna samt utifrån tillägg och tilläggsdelar som grundar sig på förhållandena i kommunen. Statsandelarna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning bestäms enligt invånarantal och åldersklasser i respektive kommun vid utgången av året före det år som föregått finansåret.

Om förskoleundervisning och grundläggande utbildning vid utgången av året före det år som föregått finansåret ordnas av någon annan än hemkommunen för en elev som är 6–15 år eller någon annan elev som fullgör sin läroplikt, är elevens hemkommun enligt 37 § 1 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice skyldig att betala till kommunen i fråga eller till en utbildningsanordnare av annat slag hemkommunsersättning enligt 38–41 § i ovan nämnda lag.

Statsandelen för kommunal basservice och hemkommunsersättningen bestäms båda enligt situationen vid samma tidpunkt nämligen vid utgången av året före det år som föregått finansåret och de betalas enligt samma tidtabell. Alla ändringar gällande elevantalet, såväl ökning som minskning, påverkar med fördröjning. Därför motsvarar statsandelarna och hemkommunsersättningen inte helt den aktuella situationen. Detta bör kommuner och privata utbildningsanordnare beakta i sin ekonomiplanering. Enligt lagen om grundläggande utbildning ska den som in-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 87/2016 rd

nehar tillstånd att ordna utbildning ha ekonomiska förutsättningar att ordna utbildningen på ett ändamålsenligt sätt också när elevantalet ökar.

Enligt 38 § 7 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice kan kommunerna trots det som i denna paragraf föreskrivs om bestämmande av hemkommunsersättning komma överens om hemkommunsersättningen med varandra eller med någon annan utbildningsanordnare.

För en privat anordnare av grundläggande utbildning som inleder sin nya verksamhet kan det faktum att betalningen av hemkommunsersättningen sker med ett och ett halvt års fördröjning vara problematiskt. Därför föreskrivs det i 17 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet om finansiering som beviljas privata anordnare av grundläggande utbildning för inledande av verksamhet och expansion av verksamheten. Syftet är att trygga finansieringen av den privata undervisningsanordnarens verksamhet under det första året och följande år då anordnaren ännu inte har rätt till hemkommunsersättning. I paragrafen fastslås att för tiden från ingången av den månad under vilken verksamheten inleds till utgången av det räkenskapsår för vilket en privat anordnare av grundläggande utbildning som har fått tillstånd att ordna grundläggande utbildning inte får sådan hemkommunsersättning som avses i 37 § i lagen om statsandel för kommunal basservice, beviljas utbildningsanordnaren för inledande av verksamheten ett belopp som motsvarar den nämnda ersättningen.

I det skriftliga spørsmålet uttrycker man oro för att statsandelen för en växande skola inte överensstämmer med ökningen av elevantalet eftersom de elever och deras hemkommuner som ligger till grund för hemkommunsersättningen bestäms enligt situationen (31.12) vid utgången av året före det år som föregått finansåret. I det skriftliga spørsmålet har man som exempel tagit upp Steinerskolan i Joensuu som Joensuun steinerkoulu kannatusyhdistys ry är huvudman för och som är en växande skola. Enligt det skriftliga spørsmålet har detta lett till en situation där skolan har varit tvungen att verka med en 20–30 procent lägre statsandel än skolans elevantal vid tidpunkten hade förutsatt.

Under fem år har elevantalet vid Steinerskolan i Joensuu ökat från 58 (20.9.2011) till 109 (20.9.2015). Till Joensuun steinerkoulu kannatusyhdistys ry har betalats hemkommunsersättning enligt 37 och 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice. Ökningen av skolans elevantal har beaktats i skolans finansiering genom att den har ökat från 196 900 euro (år 2011) till 656 330 euro (år 2016). Skolan kommer att få hemkommunsersättning enligt lagen om statsandel för kommunal basservice för alla elever som ligger till grund för finansieringen på det sätt som föreskrivs i lagen om statsandel för kommunal basservice.

I 5 § i lagen om grundläggande utbildning finns bestämmelser om bland annat förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen. Eftersom man enligt systemet för finansiering av förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen inte fick någon finansiering för elever som inte räknats med i elevantalet under beräkningsdagarna, ändrades lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet tillfälligt så att finansiering beviljas för elever som inte är närvarande under beräkningsdagarna som fastställs i lagen men för vilka det

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 87/2016 rd

ordnas förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen i minst fyra månader i en följd.

Helsingfors 4.4.2016

Undervisnings- och kulturminister Sanni Grahn-Laasonen